

Перелік використаних джерел:

1. Артеменко О. В., Артеменко В. Б. Аналіз впливу характеристик економічної політики держави на підвищення якості життя населення. *ГРААЛЬ НАУКИ*. 2021. № 4. С. 40-49. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.07.05.2021.003>.

Бойків Алла

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ COVID-19

У сучасних умовах важливим інструментом реалізації зовнішньоекономічної політики будь-якої держави є зовнішня торгівля, яка відіграє важливу роль у формуванні ВВП країни, стимулюванні розвитку економіки, сприяє забезпеченню внутрішнього ринку необхідними товарами та послугами і реалізації їх надлишків зовнішніх ринках, зростанню валютних надходжень до державного та місцевих бюджетів тощо.

Сьогодні весь світ стикнувся з пандемією COVID-19, яка має масштабні негативні наслідки як для світової, так і для національної економіки та значно впливає на всі сфери життя людства, в тому числі і на зовнішню торгівлю. Карантинні обмеження, такі як закриття державних кордонів, припинення транспортного сполучення, обмеження для бізнесу та населення спровокували негативні тенденції в міжнародній торгівлі.

В Україні запровадження карантинних обмежень пов'язаних з пандемією COVID-19 відбулося наприкінці березня 2020 р і це негативно відобразилося на показниках зовнішньої торгівлі. У 2020 р (табл. 1), відбулося скорочення показників експорту майже на 8%, а імпорту на 11% відносно 2019 р.

Таблиця 1

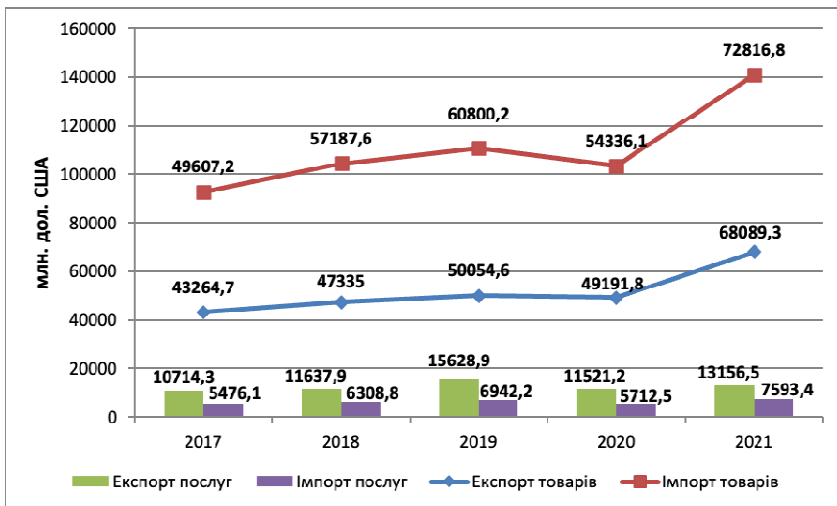
Динаміка зовнішньої торгівлі України за 2017-2021 рр (млн. дол)

	Роки				
	2017	2018	2019	2020	2021
Експорт	52579,5	57280,9	64050,3	59367,9	79724,3
Імпорт	55080,6	63493,7	67739,4	60045,7	80400,7
Сальдо	-2501,1	-6212,8	-3689,1	-677,8	-676,4

Джерело: Складено автором на основі [1]

Як видно з рис. 1, негативний вплив пандемії на зовнішню торгівлю послугами в Україні був більш значим, а ніж на торгівлю товарами. Якщо експорт товарів з України у 2020 році знизився тільки на 1,7 %, то експорт послуг майже на 26%. Незначне падіння експорту товарів пов'язане з тим, що Україна є одним із лідерів з виробництва й експорту багатьох видів аграрної та харчової продукції у світі і обсяги експорту підтримувалися значними

врожаями зернових та олійних культур, на які був попит окремих країн, спричинений карантинними обмеженнями. Хоча найбільше скорочення експорту за фізичними обсягами відбулося в металургії через зупинення інфраструктурних проєктів та замороження будівництва в усьому світі [3], проте воно було компенсоване відносно високими цінами на залізну руду та металопродукцію.

Джерело: Складено автором на основі [1]

Рис. 1. Динаміка експорту-імпорту товарів і послуг України за 2017-2021 рр.

Пандемія мала значний негативний вплив на послуги, надання яких вимагає фізичного перетину кордону, зокрема відбулось скорочення торгівлі транспортними послугами, скорочення міжнародного туризму через закриття кордонів тощо. Однак одним з небагатьох видів послуг, торгівля якими зростала і до, і після початку карантину в Україні є торгівля послугами, які так чи інакше постачаються через Інтернет. Неабиякий позитивний вплив надала пандемія ІТ-сфері. ІТ-сфера за цей період зросла на 35%. Компанії почали робити більше навчальних тренінгів для збільшення кількості спеціалістів. Пандемія показала, що електронна торгівля може бути важливим інструментом / рішенням для споживачів, а також підтримувати малий бізнес й, підвищуючи конкурентоспроможність економіки, бути економічним двигуном як для внутрішнього зростання, так і для міжнародної торгівлі. "COVID-19 значно прискорив сповільнені варіативними економічними факторами механізми впровадження інноваційних технологій та закордонних стандартів електронної комерції в українську господарську діяльність". [2]

На сьогодні оцінити економічні наслідки (втрати чи переваги) в Україні і світі від пандемії COVID-19 повністю не можливо, через подальше поширення вірусу. Однак варто зазначити, що вітчизняна структура економіки на початку пандемії виявилася достатньо стійкою до прояву коронакризи: значна питома вага сільськогосподарської продукції у виробництві та експорті; значне падіння цін на енергоносії, що зменшило витрати на їхній імпорт; попит на ІТ-послуги вітчизняних компаній; відносно високі ціни на залізну руду та металопродукцію; тощо не призвели до критичних показників у зовнішній торгівлі і як видно з табл. 1 і рис. 1 відновлення економіки відбувається уже протягом 2021 року.

Перелік використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 15.02.2022)
2. Шепотило О. Вплив COVID-19 на світову економіку та зовнішню торгівлю України. *Вокс Україна*. URL: <https://voxukraine.org/vpliv-covid-19-na-svitovu-ekonomiku-ta-zovnishnyu-torgivlyu-ukrayini/> (дата звернення: 12.02.2022)
3. Як коронавірус вплинув на українську торгівлю, та чим він був корисним для економіки. URL: <https://hromadske.ua/posts/yak-koronavirus-vplivuv-na-ukrayinsku-torgivlyu-ta-chim-vin-buv-korisnim-dlya-ekonomiki> (дата звернення: 12.02.2022)

Бублей Галина, Мокій Анатолій, Янович Арсеній
ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М.І.Долішнього НАН України»
м.Львів

КОНКУРЕНТНІ СТРАТЕГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКТИВНОЇ СПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

1. З 24 лютого 2022 року відбувається трансформація трьохсотрічної визвольної війни України з Росією, яка загострилася у різних прихованих і невійськових формах з 1991 року після відновлення незалежності, у реальну військову агресію по всьому периметру кордонів нашої держави. Незважаючи на безпрецедентний масштаб санкцій проти агресора з боку країн світу, йому вдається утримувати стабільною макроекономічну ситуацію, щонайменше на найближчі два-три місяці. Відтермінованими у коротко- і, навіть, середньостроковому періоді можна вважати наслідки розширення санкцій проти високотехнологічного сектору економіки РФ і суто віртуальними – санкції на додаткових членів сімей олігархів, пропагандистів та військових. Лише побіжний аналіз санкційної політики доводить до висновку про неістотний їх вплив на припинення військових дій і виведення окупаційних військ за межі